Marcin Bondarowicz autorem nowego Pocztu Królów Polskich. Pierwsza naukowa rekonstrukcja wizerunków dynastii Jagiellonów.

- Dlaczego Jagiellonowie? Dynastia ta często kojarzona ze złotym wiekiem Polski i wciąż budzi wiele emocji. ”186 lat panowania Jagiellonów pozostawiło po sobie zarówno sukcesy, jak i porażki. Władcy z tej dynastii rozszerzyli wpływy na Czechy i Węgry, ale często działali chaotycznie” – zauważa redaktor Naczelny National Geographic Polska i pomysłodawca Nowego Pocztu Jagiellonów, Łukasz Załuski. W jego ocenie w ten sposób powstały najwierniejsze dotychczas rekonstrukcje twarzy władców z dynastii Jagiellonów.

Epoka Jagiellonów określana jest w dziejach Polski jako jej „złoty wiek”. Jak naprawdę wyglądali ówcześni władcy? National Geographic Polska we współpracy z ekspertami przygotował Nowy Poczet Jagiellonów.

Od strony naukowej nad projektem czuwała prof. Bożena Czwojdrak z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Za realizację graficzną odpowiadał Marcin Bondarowicz, rysownik i ilustrator, laureat setek nagród i wyróżnień w konkursach na rysunek oraz ilustracje prasową w kraju i za granicą.

- „Do redakcyjnego projektu pod nazwą - Jak naprawdę wyglądali władcy Polski zaprosił mnie Łukasz Załuski Redaktor Naczelny National Geographic Polska, z którym niejednokrotnie miałem przyjemność współpracować. Nad projektem współpracowali przedstawiciele trzech grup: dziennikarze National Geographic Polska, historycy i genetycy/eksperci oraz firma technologiczna, która na podstawie ilustracji mojego autorstwa odpowiedzialna była za generowanie modeli AI” – mówi autor nowego Pocztu Królów Polskich Marcin Bondarowicz.

W pierwszym etapie dziennikarze i historycy zebrali jak najbogatsze źródła z epoki zawierające współczesne władcom wizerunki na monetach, w księgach i w kronikach oraz opisy pisane wyglądu władców i dane genetyczne. Patronem technologicznym projektu była firma Airev.us, który specjalizuje się w generatywnej sztucznej inteligencji. Pomysł zaś polegał na „nakarmieniu" sztucznej inteligencji jak największą liczbą źródeł ikonograficznych. Głównym jednak wyznacznikiem wizerunków Jagiellonów z Władysławem Jagiełło na czele były rysunki oraz ilustracje autorstwa Marcina Bondarowicza. To właśnie na podstawie jego rysunków AI wygenerowała spójne obrazy prezentujące władców Polski. Wygenerowane modele ostatecznie poddane zostały obróbce finalnej i tym samym dostosowane do rysunkowych pierwowzorów. Kompleksowo zajął się tym również Marcin Bondarowicz.

- „Jako artysta, rysownik musiałem zmierzyć się z mocno utrwalonymi obrazami autorstwa Jana Matejki. Jego Poczet królów niemal całkowicie zdominował bowiem zbiorową wyobraźnię, mimo że w dużej mierze stanowił autorską wizję artysty. Chciałem przeformułować to obrazowanie, stworzyć całkowicie nowe wizerunki władców Polski w oparciu o dostępne źródła i opracowania naukowe” – tłumaczy Marcin Bondarowicz.
Przy koloryzowaniu wizualizacji przez Bondarowicza wspierał go Mateusz Doroszko – inżynier z firmy AI REV.

Istotne znaczenie w procesie powstawania wizerunku Władysława Jagiełły miały studia nad dostępnymi źródłami historycznymi, ikonograficznym oraz kostiumologicznymi. Kluczową rolę odgrywał tu ekspert naukowo historyczny projektu. Nad zgodnością wizerunków ze źródłami czuwała dr hab. Bożena Czwojdrak, prof. Uniwersytetu Śląskiego, uznana badaczka, historyczka i ekspertka w dziedzinie epoki Jagiellonów.

- „Podstawą pracy nad każdą postacią był gruntowny historyczny research – mówi prof. Bożena Czwojdrak – Potem wraz z rysownikiem uszczegóławialiśmy każdy element twarzy, fryzury, koloru oczu, kształt nosa, ust, brody. Podobnie z figurą władczyni bądź władcy, strojem, kolorem tegoż, jeśli któryś z nich miał – o czym wiemy – ulubione barwy. Na podstawie naszych ustaleń i dokumentacji zdjęciowej rysownik szkicował postać".

- „Każdy potwierdzony szczegół twarzy oraz znaki szczególne osoby portretowanej mają kolosalne znaczenie w budowaniu prawdopodobnego wizerunku. Cały proces przypomina nieco pracę rysownika policyjnego. Bardzo ważne są tu proporcje, uchwycenie właściwych kształtów oraz relacji zachodzących pomiędzy nimi. W naszym przypadku "ślad pamięciowy" utrwalony w opisie historycznym jest mocno subiektywny dlatego rysownik często musi opierać się na własnym doświadczeniu oraz intuicji. Nie bez znaczenia jest również wiedzą dotycząca antropologii oraz umiejętność uwzględnienia naturalnych procesów starzenia w dostosowaniu wizerunku do przyjętego wieku portretowanej osoby – opowiada Marcin Bondarowicz, twórca nowych wizerunków dynastii Jagiellonów.

Redakcyjny projekt National Geographic Polska był rozciągnięty w czasie, powstawał na przestrzeni kilku miesięcy. Wizerunek Władysława II Jagiełły otwiera katalog Jagiellonów. I tak w etapie Jagiellońskim kolejno pracowaliśmy nad stworzeniem wizerunków:

Władysława II Jagiełły
Jadwigi Andygaweńskiej
Władysława III Warneńczyka
Kazimierza IV Jagiellończyka
Jana I Olbrachta
Aleksandra Jagiellończyka
Zygmunta I Starego
Bony Sforzy
Zygmunta II Augusta
Anny Jagiellonki

„Nowy wizerunek Władysława Jagiełły, fundatora dynastii Jagiellonów, powstawał etapami. Poszczególne części twarzy rysowane były oddzielnie, w powiększeniu, a następnie łączone w całość, składając się na docelowy portret. Etap rysunkowy składał się z dwóch części. Pierwsza dotyczyła wykonania studium anatomicznego głowy, druga zaś stworzeniu rysunków całej postaci w planie amerykańskim. Docelowy rysunek zarówno głowy jak i całej postaci poprzedzony był serią szkiców detali oraz poszczególnych elementów składowych danego studium". - tak o tajnikach oraz etapach pracy nad nowym wizerunkiem władców Polski opowiadał Marcin Bondarowicz, artysta – ilustrator, laureat wielu międzynarodowych nagród za rysunki oraz ilustracje prasowe.

Nowy poczet Jagiellonów zaprezentowany podczas konferencji prasowej w czwartek 20 marca ma być początkiem długofalowego projektu edukacyjnego. „Na łamach magazynu National Geographic Polska oraz serwisu national-geographic.pl systematycznie publikowane będą kolejne wizerunki władców, cykle artykułów oraz materiały edukacyjne" – czytamy w materiale informacyjnym wydawcy „NG". Bieżący numer National Geographic Polska dostępny będzie w od 20 marca. Numer w sprzedaży dostępny do 16.04.2025. Na okładce nowy wizerunek Władysława II Jagiełły autorstwa Marcina Bondarowicza.

Z efektami zespołu ekspertów pracujących nad **Nowym Pocztem Jagiellonów** można zapoznać się w kwietniowym wydaniu National Geographic Polska (4/2025).

MARCIN BONDAROWICZ (ur. w 1976 r. w Starachowicach) rysownik i ilustrator. Zajmuje się plakatem, ilustracją prasową, współpracuje z wydawnictwami oraz magazynami biznesowymi, polityczno-społecznymi jak również serwisami i portalami informacyjnymi w kraju i za granicą. W 2023 roku Bondarowicz otrzymał jedną z najważniejszych nagród w swoim artystycznym dorobku: EUROPEAN NEWSPAPER AWARD za najlepszą okładkę w prasie międzynarodowej. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi za zasługi dla kultury polskiej. Na co dzień uczy malarstwa i rysunku w Państwowym Ognisku Plastycznym w Starachowicach. Od lat współpracuje z Środowiskowym Domem Samopomocy w Starachowicach gdzie prowadzi zajęcia plastyczne (terapia przez sztukę). Uczestnik oraz juror w wielu międzynarodowych konkursach na rysunek prasowy oraz satyryczny.

Laureat wielu prestiżowych nagród w krajowych oraz międzynarodowych konkursach kierowanych do profesjonalnych rysowników oraz ilustratorów prasowych:

- Laureat międzynarodowego konkursu fotograficznego – kategoria “matka i dziecko”: International Year of The Family 1994-2004 zorganizowanego z okazji jubileuszowego 10-tego Roku Rodziny (USA 2004)
- The 6th International Contest of Pictorial Humour and Flash Humour "New technologies" BARAKALDO 2006 Spain - FIRST PRIZE
- Master Cup International Cartoonand Illustration Biennial, China 2007 – THE SPECIAL PRIZE OF JURY MEMBER
- II The Competition of caricature and Short Comic Strip 2007 Serbia THE CARICATURE WITHOUT WORDS (Free Form) – FIRST PRIZE
- Laureat Świętokrzyskiej Nagrody Kultury II Stopnia za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dziedzictwa narodowego (Kielce/2008)
- 6th FreeCartoonsWeb International Cartoonet Festiwal-2007 [China 2008] - GOLD PRIZE
- 1ST P.C. RATH MEMORIAL INTERNATIONAL WEB CARTOON CONTEST-2009 BOLANGIR, INDIA - THIRD PRIZE
- POLAKÓW PORTRET PRZAŚNY. OBRAZ PO 20 LATACH WOLNOŚCI II Forum Młodych Karykaturzystów Organizatorzy : Muzeum Karykatury w Warszawie i Stowarzyszenie Polskich Artystów Karykatury. Patronat honorowy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Warszawa 2009) – JEDNA Z PIĘCIU RÓWNORZĘDNYCH NAGRÓD
- The 1st International Cartoon Competition 2010 "PLAGIARISM" Germany 2010 – FIRST PRIZE
- 3rd 2010 Red Man "Prize of Love" International Cartoon Contest / China - PRIZE OF LOVE
- China Xinmin Expo 2010 Cartoon Contest / China – BRONZE PRIZE
- The International Salt & Pepper Satirical Art Salon | Romania 2011 | Theme: LIFE – FIRST PRIZE
- 1st Gold Panda International Cartoon and Illustration Competition – China 2011 – BEST WORK PRIZE
- The Second Master Cup International Illustration Biennial - China 2011 - BEST WORK PRIZE FOR CARTOON
- Konkurs na EX LIBRIS Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Wąchocku (WĄCHOCK 2012) - PIERWSZA NAGRODA
- 2nd Gold Panda International Cartoon and Illustration Competition - China 2012 - THE SPECIAL PRIZE OF JURY MEETING (COPPER PANDA MEDAL)
- 9th FreeCartoonsWeb International Cartoonet Festival - 2010 – GOLD PRIZE
- 10th FreeCartoonsWeb International Cartoonet Festival - 2011 – SILVER PRIZE
- 3RD GOLD PANDA INTERNATIONAL CARTOON AND ILLUSTRATION COMPETITION – China 2014 – THE SPECIAL PRIZE OF JURY MEETING (COPPER PANDA MEDAL)
- Trzecia edycja całorocznego konkursu Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego w Warszawie Najlepsze z Najlepszych. Rysunki Roku 2014” - I NAGRODA - „ROGATY OŁÓWEK – RYSUNEK ROKU 2014”
- 25th International Festival of „Humor.....at Gura Humorului” 2015, Romania - FIRST PRIZE
- TOOns MaG FIRST INTERNATIONAL CARTOON CONTEST 2016 - FIRST PRIZE
- 3rd INTERNATIONAL CARTOON EXHIBITION SISAK - MIKS 2017 „Ancient Astronauts“ - FIRST PRIZE
- The 16th FreeCartoonsWeb International Cartoonet Festival – 2017 (China) Cartoon Section – GRAND PRIZE
- International Cartoon Contest & Exhibition JaiJagat 2020 (India) – BEST CARTOON PRIZE
- 7th KalDer Bursa International Cartoon Contest (Turkey) 2020 - FIRST PRIZE
- The I UI Youth Cup “Longing for Spring” Anti-Coronavirus International Cartoon Competition (UYACC) CHINA 2020 - OUSTANDING NOMINATED AWARDS OF THE 2020 UYACC
- The 4th International Caricature Cartoon Contest (Egypt) 2020 - SECOND PRIZE
- 2nd international KURD Cartoon Forum 2020 Iran – FIRST PRIZE
- IV Ogólnopolski konkurs na rysunek prasowy im. Aleksandra Wołosa (Olsztyn) 2022 – NAGRODA POLSKICH ARTYSTÓW KARYKATURY (Polityka)
- 22nd World Press Freedom International Editorial Cartoon Competition/Canada (2022) – AWARD OF EXCELLENCE
- 10th International Salon of Press Cartoons and Satirical Visual Arts 2022/Romania – AWARD OF EXCELLENCE
- EUROPEAN NEWSPAPER AWARD - THE BEST MAGAZINE COVER OF THE YEAR 2022

- 18th Free Cartoon Web International Cartoonet Festival /China (2023) – GOLD PRIZE
- BRAIN SNEEZING International Cartoon Competition Topic 2023 Antihybrid – HONORARY AWARD
- 13th Sejong International cartoon Contest SICACO 2023/Korea 2023 – SILVER AWARD
- OSTEN 55. World Gallery of Cartoons – Skopje 2023 – SECOND AWARD
- The 6th Gold Panda International Cartoon and Illustration Competition in China 2023 - SILVER PANDA PRIZE
- VI Ogólnopolski konkurs na rysunek prasowy im. Aleksandra Wołosa (Olsztyn) 2024 - Nagroda dziekana Wydziału Bioinżynierii Zwierząt Uniwersytetu Warmińsk-Mazurskliego w Olsztynie
- International Dragon Humour Art Exhibition 2024 (China) - SILVER PRIZE
- Cyber Security Cartoon Award 2024 (Canada) - THIRD PRIZE
- The International Cartoon and Illustration Exhibition on a Community with a Shared Future for Mankind – ,,One Earth", China 2024 – Prize for Finalists
- The 16th HumoDEVA International Cartoon Contest, Romania 2025 -Award: EXCELLENCY

AUTOR NOWEGO POCZTU KRÓLÓW POLSKICH

W związku z 25-leciem funkcjonowania National Geographic na polskim rynku wydawniczym Marcin Bondarowicz został zaproszony do współpracy nad stworzeniem nowego Pocztu Królów Polskich. W pierwszym etapie powstały wizerunki dynastii Jagiellonów. Pilotażowy materiał z Władysławem II Jagiełłą na okładce National Geographic Polska, nr 4/2025 ukazał się 21 marca 2025. Nowe wizerunki Jagiellonów projektu Marcina Bondarowicza prezentowane były również na oficjalnej stronie National Geographic Polska. Projekt ma charakter dalekosiężny. W kolejnych latach zaplanowano kontynuację prac nad skompletowaniem całej kolekcji nowych wizerunków władców Polski. Patronem technologicznym projektu była firma Airev.us, która specjalizuje się w generatywnej sztucznej inteligencji. Głównym wyznacznikiem wizerunków Jagiellonów z Władysławem Jagiełło na czele były rysunki oraz ilustracje autorstwa Marcina Bondarowicza. To właśnie na podstawie jego rysunków AI wygenerowała spójne obrazy prezentujące władców Polski. Wygenerowane modele ostatecznie poddane zostały obróbce finalnej i tym samym dostosowane do rysunkowych pierwowzorów stworzonych przez Marcina Bondarowicza.Od strony naukowej nad projektem czuwała prof. Bożena Czwojdrak z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Wsparcia udzielił również Zamek Królewski na Wawelu w Krakowie.

AUTOR LICZNYCH PUBLIKACJI PRASOWYCH:

Forbes, Focus, Fokus Extra, Focus Historia, National Geographic, Traveler – National Geographic, Poland Monthly, Media & Marketing Polska, Manager Magazin, Harvard Business Review Polska, BusinessWeek, Newsweek - Polska, Businessman.pl, Tygodnik Powszechny, POLITYKA, Przekrój, Coaching, Śledczy, POLSKA The Times, Gentleman, Le Monde Diplomatique - Polish Edition, Fakt, Super Express, Fit & Forma, W SIECI, FRONDA, Przegląd, Przegląd Podatkowy, Puls Biznesu, Gazeta Wyborcza, Duży Format, Magazyn KSIĄŻKI, Magazyn WIĘCEJ ŚWIATA, Gazeta Bankowa, Gazeta Finansowa, Inwestor GS, SLOW, Ale HISTORIA, Zakazana Historia, STOLICA, Magazyn SKARB (Rossmann), Teberia, Nieznany Świat, Dziennik Zachodni, Integracja Europejska, Trybuna Robotnicza, Najwyższy Czas, Regiony, NIE, Nowy Tygodnik Popularny, Warsaw Business Jurnal, Yeni Akrep - New Scorpion - International Cartoon Magazine, Polish Gazette (NY/USA), Kurier Plus (NY/USA), DEN The Day Newspaper (Ukraina), Tygodnik Polski - Polish Weekly (Australia), FIRE Humor Magazine (Turcja), Stern (Niemcy), Eulenspiegel Satiremagazin (Niemcy) Dadzis Magazin (Litwa), Juventud Rebelde - Diaro De La Juventud Cubana (Cuba), Cartoon Weekly (Chiny), BUDUAR Almanacco Del Arte Leggera (Włochy), DIOGEN pro Culture Magazine, Berliner Kurier (Niemcy), Pulse (Wielka Brytania), China Daily (Chiny), HIMAL Southasian (Nepal), CATAPULT Art Magazine (USA), FECONEWS MAGAZINE (Holandia), One World – Eine Welt, the magazine of the Swiss Agency for Development and Cooperation SDC (Szwajcaria).

WYBRANE KSIĄŻKI I WYDAWNICTWA:

- ,,400 YEARS OF POLISH IMMIGRANTS IN AMERICA 1608-2008". Album ukazał się w 2008 roku staraniem Ambasady RP w Waszyngtonie. Marcin Bondarowicz jest autorem trzydziestu sześciu portretów, najbardziej znanych w Stanach Zjednoczonych Polaków. Artur Rubinstein, Liberace, Tadeusz Kościuszko, Ryszard Kukliński - to kilka przykładów postaci jakie znalazły się w albumie ilustrowanym przez Bondarowicza. Celem publikacji była promocja polskiego dziedzictwa kulturowego na emigracji oraz popularyzacja za granicą postaci i wydarzeń historycznych związanych z Polską. Album wydany został w

uroczyste obchody upamiętniające czterechsetną rocznicę przybycia do Ameryki pierwszych Polaków. Do książki dołączona jest płyta CD z nagraną dyskusją trzech amerykańskich historyków na temat obecności Polaków w pierwszej brytyjskiej kolonii w Ameryce w Jamestown. Projekt został w całości sfinansowany z funduszu promocyjnego MSZ. Na uwagę zasługuje fakt, iż plakat promujący całe przedsięwzięcie wykonał światowej sławy malarz i plakacista Rafał Olbiński. W 2008 roku nakładem wydawnictwa EXLIBRIS ukazał się pod tym samy tytułem album rozpowszechniany na zasadach komercyjnych.

- ‘‘WORD CARTOON” - Bayram Hajizadeh (Azerbaijan/Baku 2009). Album poświęcony popularyzacji największych nazwisk światowego rysunku. W książce znalazła się obszerna, kilkustronicowa publikacja na temat twórczości Marcina Bondarowicza.
- „The Best Polish Illustrators” | PRESS – SLOW 2012 Wraz z wydaniem pierwszego tomu TBPI, rozpoczęto cykl wystaw na całym świecie, na których prezentujemy opublikowane w albumie prace, w tym autorstwa Marcina Bondarowicza. Pierwsza wystawa z cyklu „The Best Polish Illustrators” odbyła się w Instytucie Polskim w Wiedniu. Wystawa już pierwszego dnia odniosła wielki sukces gromadząc setki odwiedzających. Kolejna wystawa odbyła się w Instytucie Polskim w Budapeszcie i powtórzyła sukces wystawy wiedeńskiej. Kolejne odsłony wystawy zostały zaprezentowane mi.in. w : Berlinie, Nowym Jorku, Pradze, Paryżu.
- „LEKSYKON POLSKICH ARTYSTÓW KARYKATURY” (od 1945 do 2013) - wydany z okazji 35. rocznicy powstania Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego w Warszawie (2013).
- „Paper. Pen. Pandemic: Virtual Cartoons from around the Globe” – Benevato Publishing 2021. Album zawierał kilkaset prac artystów z całego świata i poświęcony był w całości pandemii Covid-19. Do projektu zaproszeni zostali najlepsi rysownicy i ilustratorzy w tym również Marcin Bondarowicz.

Wiele prac Marcina Bondarowicza znajduje się w zbiorach muzealnych min. Muzeum Karykatury im. Eryka Lipińskiego w Warszawie, Muzeum Kinematografii w Łodzi, European Cartoon Center KRUISHOUTEM – Belgia, RED MAN ART - Chiny oraz prywatnych kolekcjach w kraju i za granicą. Liczne wystawy indywidualne oraz zbiorowe w kraju i za granicą. Stała ekspozycja ilustracji, plakatów oraz publikacji autorstwa Marcina Bondarowicza dostępna jest na oficjalnej stronie autora: **www.bondarowicz.net**